

NATUURGROEP KOCKENGEN

NAJAAR 2013

BIJZONDERE BOMEN EN PLANTEN

Foto: Paul Vlaanderen

INHOUD

- Voorwoord
- 2 November: Natuurwerkdag in Kockengen
- Broedvogelinventarisatie 2013 in de rietlanden bij Kockengen
- Speciaal moment tijdens het naturommetje
- Nachtvinders bij Kasteel de Haar
- Maandelijkse Zwanen- en Ganzentelling
- Impressie Midzomeravondwandeling 21 juni
- Birding Papua New Guinea
- 23 November: Excursie Oostvaardersplassen
- Zwarte sterns in het Polderreservaat Kockengen
- Gezocht: oude foto's en verhalen van NGK activiteiten
- Natuur-ommetjes
- Moeraskartelblad in het Polderreservaat
- Watervogeltellingen van SOVON
- Bijzondere bomen in Kockengen: Kornoeljes
- Verslag natuur-ommetje 13 juli – Natuurgebied de Groene Jonker
- Planning werkdagen en excursies 2013–2014
- Stalling gereedschapskar gezocht
- Colofon

VOORWOORD

Verandering, de wereld om ons heen verandert altijd.

We hebben de seizoenen, maar ook in onze dagelijkse omgeving verandert er continue van alles en nog wat. Wat de seizoenen betreft kun je zeggen dat het koude en donkere voorjaar lang duurde en vroegen we ons af, wat voor zomer we zouden krijgen, en toch hebben we een prachtige lange zomer achter de rug. Kortom, er zijn dingen waar je geen invloed op uit kunt oefenen.

Zo sloeg de herfst opeens toe met een gigantische regenbui, waarbij de straten van Kockengen blank stonden en we weer in het nieuws waren. Volgens de wetenschap moeten we in de toekomst rekening houden met extremen (of heel warm, of erg koud of heel erg nat). Indirect kun je daar invloed op uitoefenen door de CO₂ uitstoot te verminderen. Maar direct moeten we kijken, hoe we met de gevolgen omgaan.

Omdat we in een laag gedeelte van Nederland wonen, moet je zorgen dat je een teveel aan water kunt bergen. Om dat teveel aan water te kunnen bergen heeft het waterschap enige jaren geleden de aanleg van het retentiegebied aangekondigd. Helaas wordt dit door een juridisch steekspel nog tegen

gehouden. Dit waterbergingsgebied krijgt een dubbelfunctie, want het zal tevens natuurwaarde opleveren.

Sommige veranderingen kun je uit historisch perspectief tegen willen houden. En dan doel ik op het, in bijna absolute zin, handhaven van het cope-landschap. Dat we hier erg zorgvuldig mee om moeten gaan, mag voor iedereen duidelijk zijn.

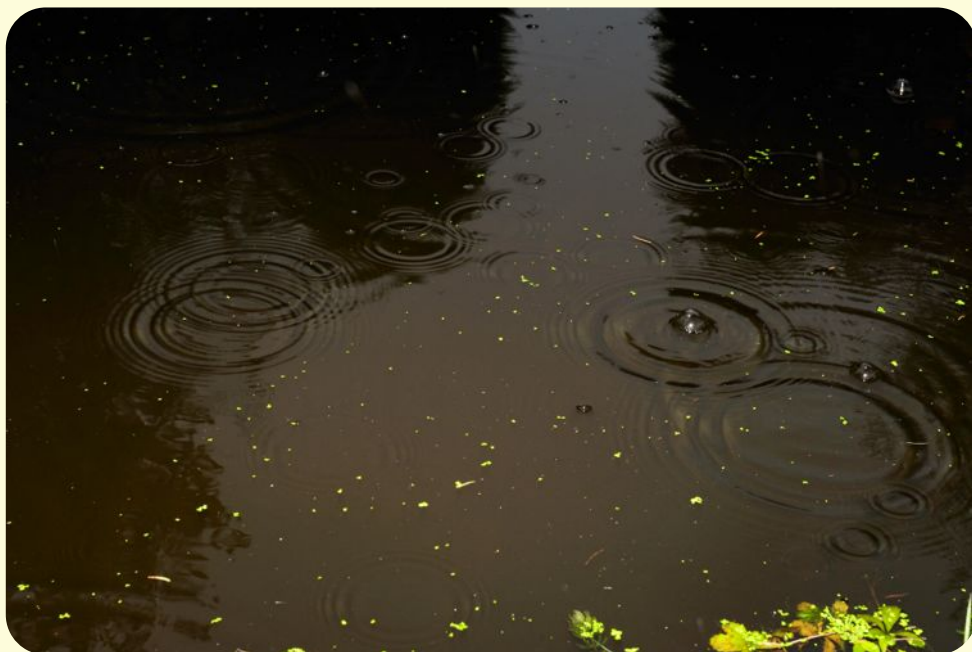
Zo komt ook de ontwikkeling van de Ecologische Verbinding Zone (EVZ) langs de Bijleveld helaas maar moeizaam op gang. Het waterschap is inmiddels toch begonnen om een watergang langs

de Bijleveld te graven. Ook hier is sprake van een vergelijkbare dubbelfunctie.

De wereld om ons heen blijft veranderen, soms moet je daar iets voor laten, maar je kunt er ook hele mooie dingen voor terug krijgen.

Tekst: Ben van der Horst

Foto: Hayo Baan

2 NOVEMBER: NATUURWERKDAG IN KOCKENGEN

Op zaterdag 2 november is de landelijke natuurwerkdag 2013. Op die dag trekken vrijwilligers op ruim 450 locaties in Nederland de natuur in om onderhoud aan het landschap uit te voeren. De Natuurgroep Kockengen organiseert dit jaar ook weer een natuurwerkdag, dit jaar op een bijzondere locatie in Kockengen.

Langs De Bijleveld ongeveer 1200 m. buiten het dorp ligt een klein, onbekend natuurgebiedje van Staatsbosbeheer. Het terreintje ligt verscholen achter de dijk en is alleen via een smal wandelpad over de dijk te bereiken. Ooit lag dit terrein buitendijks en vormde het een zogenaamd boezemlandje in De Bijleveld, na dijkverzwaringen kwam het binnendijks, in de polder te liggen.

Het terreintje bestaat uit een oud knotwilgenlaantje (de oude dijk), rietland, hakhoutbosjes en een poel.

Tijdens de natuurwerkdag gaan de vrijwilligers hier knotwilgen knotten en de hakhoutbosjes afzetten. De Natuurgroep Kockengen zorgt voor koffie, thee en soep.

De natuurwerkdag op zaterdag 2 november start om 9:00 uur op de werklocatie.

Je kunt de werkplek bereiken vanaf de Driestammenweg via het smalle pad over de dijk aan de Heicop, langs het Polderreservaat, onder de N 401 door, met het nieuwe pontje bij de Joostendam het Grootte Heicop over en dan weer verder de dijk aan De Bijleveld volgen (zie kaartje op de volgende pagina). Je kunt de plek lopend of op de fiets bereiken. Vanaf dit vertrekpunt is het ongeveer 20 minuten lopen.

Naast het werken in de natuur staat een bezoek aan de Spengense molen op het programma. De molenaar Piet

Lemmens vertelt alles over de geschiedenis van de molen en de restauratiewerkzaamheden die er hebben plaats gevonden.

Nieuwsgierig geworden en wil je ook meedoen aan deze 'echt Hollandse natuurwerkdag' in Kockengen met knotwilgen, een watermolen en bonensoep?

NATUURWERKDAG

Mede dankzij een bijdrage van de Nationale Postcode Loterij wordt deze 13e Natuurwerkdag een feestje om mee te maken. Kom dus ook op zaterdag 2 november en leef je uit.

Voor meer informatie en aanmelden: Ben van der Horst of natuurwerkdag.nl.

ROUTEKAARTJE NATUURWERKDAG 2 NOVEMBER IN KOCKENGEN

Parkeerplaats nabij winkel COOP, Driestammenweg paadje op dijk volgen langs De Heijcop.

BROEDVOGELINVENTARISATIE 2013 IN DE RIETLANDEN BIJ KOCKENGEN

Na zeven inventarisatierondjes langs de rietlanden ten Zuiden en Noorden van Kockengen is mijn eerste indruk van 28 april jl. gelukkig aan herziening toe.

De aantallen zingende Kleine Karekieten zijn bijvoorbeeld duidelijk toegenomen en vervolgens in een aantal gevallen weer afgenomen, een beeld dat ook de Snorren lieten zien en nog veel markanter de Spotvogels. Van die laatste soort vlogen op 10 mei massaal exemplaren in, die toen op veel plaatsen in en rond het dorp inclusief de rietlanden en het polderreservaat zongen of riepen. Zo telde ik op de Hollandse Kade, in de hoek tussen de Wagendijk en Teckop, die dag 9 zingende mannetjes. Het feest was van korte duur: de Spotvogels verdwenen even snel als ze kwamen. In het inventarisatiegebied zelf heb ik daarna nog eenmaal spotvogelzang gehoord. Net genoeg om, volgens de regels van het spel, tot een territorium te besluiten en wel in het bos in het Polderreservaat. Of het daar tot broeden is gekomen? Ik betwijfel het, gelet op de normale luidruchtigheid van Spotvogels. Die blijf je wel horen als ze er zijn. De meeste trokken, neem ik aan, verder of vluchtten wellicht terug vanwege de kou in die periode. Ook ik heb tot ver in mei geweldig moeten afzien zo rond zonsopkomst.

Een hele reeks vroegtijdig waargenomen vogels schopt het dit jaar niet tot broedvogel van de rietlanden. Er waren meldingen van Blauwborst, Sprinkhaanzanger in het vroege voorjaar. Ik zag in maart bij Joostendam twee

paar Waterhoentjes en in de Heicop nabij de Schutterskade één paar. Van deze soorten geen activiteit meer bespeurd. Op 4 mei hoorde ik voor het eerst en het laatst Bosrietzangers in het Polderreservaat en het riet aan de overkant. De drie voorgaande jaren nog 5 à 7 territoria. De normaal goed hoorbare Koekoeken riepen slechts tweemaal, tweede helft mei.

Andere vogels waren talrijker. Snorren bezetten in het hele telgebied 3 territoria, Rietgorzen 11, Rietzangers 23, Kleine Karekieten 22. Best aardige dicht-

soorten als Zwartkop, Tjiftjaf, Fitis zijn opvallend constant.

Van de watervogels zitten de Krakeend en de Grauwe Gans in de lift. Die laatste mag je een fenomenaal succes noemen. Wilde eend doet het minder en het Waterhoentje is al drie jaar afwezig als broedvogel.

Leuk zijn de Grote Bonte Specht in noord, Bosuilen met jongen bij het huisje van Van Houten en de Ringmussen in zuid. De Haviken hebben, zo lijkt het, weer met succes een broedsel grootgebracht.

Cetti's Zanger

heden, maar vergelijken we de eindstand 2013 met eerdere aantallen, dan zijn een paar trends wel duidelijk. Langjarig ontwikkelen soorten zich heel uiteenlopend. Een aantal van de loof- en rietzangers neemt duidelijk af: Kleine Karekiet, Bosrietzanger, Tuinfluiter en ook de Winterkoning, terwijl de Rietzanger in aantal toeneemt. De meeste andere

Een geval apart is de Cetti's zanger, van 3 mei tot 5 juni elke dag luidruchtig aanwezig in het dichte struweel bij de moestuintjes in de rietlanden zuid. Hij doet aan veelwijverij – deftig 'polygynie' genoemd. Ca. 5% van onze zangvogels kent een vorm van veelwijverij. De Cetti's zanger gaat daarin tamelijk ver, want hij verzamelt – althans dat probeert ➤

BROEDVOGELINVENTARISATIE 2013 IN DE RIETLANDEN BIJ KOCKENGEN

➤ hij – elk jaar een harempe van 2 – 4 vrouwtjes in één territorium. Zijn belangrijkste zorg daarna is de bevruchting en het oefenen van de zangstem. De vrouwtjes doen de rest: nestelen, broeden, jongen grootbrengen. Alleen direct na het uitvliegen van de jongen, hun meest kwetsbare fase, hebben mannetjes een aandeel in de broedzorg. Dan treedt een tijdelijke, karakteristieke dip op in de zang. Als Cetti's zanger man moet je behoorlijk stoer zijn om dat allemaal te kunnen volbrengen. In een erg aardig artikel over territoriaal- en voortplantingsgedrag (gepubliceerd in 1982) beschrijft C.J. Bibby, naast bovenstaande informatie, dat mannetjes aanzienlijk zwaarder zijn dan vrouwtjes en dat de zwaarste mannetjes ook de meeste vrouwtjes aan zich weten te binden.

Wat nu heeft zich allemaal in de bossen bij Kockengen afgespeeld? We kunnen vaststellen dat daar een Cetti's zanger-territorium is geweest en dat er een zingend mannetje heeft gezeten. Had hij een harem of in ieder geval één vrouw en jongen? Ik denk het niet. Het mannetje is na 5 juni vertrokken mogen we aannemen, want niet meer gehoord. In veel andere gebieden in Nederland (Biesbosch, zuidwestelijke Delta, rivierengebied) zijn Cetti's zangers een maand of anderhalf langer te horen geweest en waar ze standvogel zijn, in Zuid Europa, zingen ze jaarrond.

Al met al een heel leuke nieuwe verschijning, een extra soort op de lijst en een goede reden voor de enthousiaste

Jonge Bruine Kiekendieven

opwinding van afgelopen mei. Volgend jaar meer? Ik kijk er naar uit.

Tenslotte de Bruine Kiekendieven. Gelet op hun activiteiten hebben ze in zuid en in noord met elk een paar gebroed. Fietsend over de Grote Heicopkade had ik het geluk een vliegpoping te zien van een jong net boven het riet uit. Ik sloop naar het nest (let op: geen zichtbaar spoor achterlaten!) en trof daar drie bijna vliegvlugge jongen op een groot rietnest (zie foto). Nummer vier zat er naast in het riet. De periode daarna heb ik het gezin een beetje kunnen volgen. Vader en moeder waren beide erg actief. Eén maal prooioverdracht tussen mannetje en vrouwtje gezien op zo'n 200m van het nest (in dit geval dus niet zo'n goede indicator voor de nestplaats). De jongen vlogen een week of twee later definitief uit. Op het nest vond ik twee schedels van prooidieren: muskusrat.

Rattendieven dus.

Tekst: Jieles van Baalen

Foto Bruine Kiekendieven: Jieles van Baalen

Foto Cetti's zanger: onbekend

SPECIAAL MOMENT TIJDENS HET NATUURROMMETJE

Dat het natuurommetje voor de jeugd een succes is, lijkt geen twijfel. Een bijzonder moment is altijd als een jeugdige natuurommetjes-deelnemer voor de tweede keer deelneemt aan deze activiteit. Dan krijgt hij of zij een vogelboek aangeboden door de Natuurgroep Kockengen. Tijdens de excursie op de Nieuwkoopse Plassen kreeg Jochem Baars een boekje uitgereikt. Zoals je kunt zien wordt daar gelijk gebruik van gemaakt.

Wil jij ook zo'n boek, doe dan mee met het natuurommetje. Voor meer informatie: [Ben van der Horst](mailto:Ben.van.der.Horst@natuurgroepkockengen.nl)

Deze Vogelgids werd je aangeboden
door de Natuurgroep Kockengen

Veel vogelkijk-plezier ermee !

www.natuurgroepkockengen.nl

Tekst en Foto's: Ben van der Horst

NATUURGROEP KOCKENGEN
NAJAAR 2013

NACHTVLINDERS BIJ KASTEEL DE HAAR

De Natuurgroep Kockengen inventariseert sinds 2010 nachtvinders in het Polderreservaat. Van april t/m oktober worden elke maand de nachtvinders gevangen met een vanglaken en lichtval en daarna gedetermineerd. Tot nu toe zijn er ruim 140 soorten gevonden, waaronder enkele (zeer) zeldzame.

Naast de maandelijkse inventarisatie-avond in het Polderreservaat wordt er jaarlijks een uitstapje georganiseerd naar een ander gebied. Door een avond in een ander landschaptype (biotoop) te inventariseren, zien we soorten die (vrijwel) niet voorkomen in het laagveenlandschap rond Kockengen.

Dit jaar waren we in de gelegenheid om op een bijzonder locatie te inventariseren: het parkbos bij kasteel De Haar in Haarzuilens.

Op vrijdag 12 juli melden we ons tegen 23.00 uur bij de ingang 'werkplaats' aan de Bochtzijdijk.

Frits Doornenbal, medewerker van de tuindienst van kasteel De Haar, opent het hek en is deze avond onze gastheer.

Het parkbos rond kasteel De Haar is 55 ha. groot en is een zeer gevarieerd gebied met brede lanen met grote oude bomen (van ruim 100 jaar), vijverpartijen en statige stijtuinen, maar er zijn ook bosvakken met een natuurlijke onderbegroeiing. Een geheel ander biotoop dan het Polderreservaat, waar dan ook andere soorten nachtvinders zullen voorkomen.

Na binnenkomst gaan we de lichtval- en het vanglaken installeren. Vlak bij de werkplaats wordt een lichtval tussen

1. Vanglaken op het evenementenveld

de loodsen onder de hoge bomen opgesteld. Meer centraal in het parkbos, op het evenementenveld, zetten we het vanglaken op. Een tweede lichtval wordt onder een bomengroep geplaatst niet ver van het hertenkamp. De elektriciteit kunnen we eenvoudig betrekken uit een van de stroomkasten op het terrein. Allemaal goed geregeld door Frits.

Naast deze lichtvallen worden er op een flink aantal bomen zgn. smeerplekken aangebracht, een mengsel van stroop, licht alcoholische drank en (over)rijp fruit. Sommige nachtvinders reageren niet op het licht, maar worden wel aangetrokken door de geur van deze smeerplekken en gaan er op zitten om de suikerhoudende vloeistof op te likken.

Nadat we alles geïnstalleerd hebben, is het wachten op de eerste nachtvinders. Het is opvallend donker in het parkbos rond het kasteel, er zijn geen buitenlampen of straatlantaarns te zien. In de duisternis om ons heen zien we alleen de contouren van de grote bomen en die van het kasteel. Het is windstil en het begint behoorlijk af te koelen en dat is niet zo gunstig voor de vliegactiviteit van de nachtvinders.

Rond half 12 komt de eerste nachtvinder op het vanglaken: een spannersoort, de Grijs stipspanner, een gewone soort voor Nederland, die in allerlei biotopen voorkomt. Later volgen nog een aantal spannersoorten, waaronder de Puntige zoomspanner, een algemeen soort, kenmerkend voor open plekken in vochtige bossen. En de Gevlekte zomervlinder, een soort van oude eikenbossen.

2. Legen van de lichtval

Na middernacht worden in het parkbos rond het kasteel de uilen actief en in dit geval bedoel ik de vogels, niet de nachtvinders. In de hoge bomen rondom ons heen horen we bosuilen roepen, mannetjes met hun bekende oe-hoe roep en het meer keffende geluid van de vrouwtjes. Op een gegeven moment kunnen we wel zo'n 5-6 bosuilen horen roepen. Volgens Frits zijn er drie broedparen in het parkbos van De Haar.

Bijzonder was de waarneming van een ransuil vlakbij de tweede lichtval. Misschien was de uil nieuwsgierig, maar het kan ook zijn dat hij(of zij) aasde op de grote nachtvinders rond de lichtval.

...NACHTVLINDERS BIJ KASTEEL DE HAAR

➤ Onder de bomen rond de lichtvallen was het iets drukker met de nachtvlin-
ders dan op het vanglaken. De tempera-
tuur op het open veld was inmiddels
behoorlijk gedaald tot ca. 11 graden en
dat verklaart grotendeels de rust op het
vanglaken. Vreemd genoeg kwam er ook
niets op de smeerplekken af.

van Nederland blijkt er tussen te zitten:
de Ligusterpijlstaart.

Ook enkele soorten die meer ken-
merkend zijn voor bossen en parken,
zoals de Eekhoorn, Kleine zomervlinder
en de Peppel-or-vlinder.

De volgende dag blijkt na determina-
tie van alle nachtvlin-
ders dat we in to-

Nederland zeldzame soort tussen te
zitten, de Zwartbruine vlakjesmot. Dit
vlindertje wordt voornamelijk in het
zuidoosten van ons land (Brabant, Lim-
burg) gevonden, de rupsen leven op
mossen.

3. Ligusterpijlstaart

Rond 1.00 uur besluiten we om de
lichtvallen te sluiten en op te ruimen.
Onder in de lichtvallen liggen lege eier-
dozen, de nachtvlin-
ders die in de lichtval
zijn gevlogen kruipen eronder. De vol-
gende dag, bij daglicht, zitten de nach-
tvlin-
ders rustig onder de eierdozen en
kunnen ze gemakkelijk gedetermineerd
worden en daarna vrij gelaten.

taal 56 soorten macro- en 16 soorten
micro-soorten (motjes) hebben gevon-
den.

5. Eekhoorn

Bij deze laatste groep, de micro-
nachtvlinders, zitten ook een aantal
soorten die kenmerkend zijn voor bos-
sen en parken. En er blijkt een voor

7. Stipjesbladroller

6. Peppel-orvlinder

De inventarisatieavond in het park-
bos van het kasteel was ondanks de kou
zeer geslaagd. Naast de voor ons be-
kende soorten hebben we ook kennis
gemaakt met een aantal soorten die
kenmerkend zijn voor bossen en par-
ken.

8. Zwartbruine vlakjesmot

Met speciale dank aan Evert en Frits
Doornenbal, van de dienst tuin en park
van kasteel De Haar, voor de gastvrij-
heid en hun medewerking aan deze
inventarisatieavond.

**Zie de tabellen op de volgende pagina
voor de resultaten van de telling.**

4. Gevlekte Zomervlinder

De lichtval bij de werkplaats blijkt
zeer druk bezocht te zijn. In de lichtval,
maar ook er omheen, krioelt het van de
nachtvlinders in allerlei soorten en ma-
ten. En de grootste nachtvlin-
derssoort

Tekst: Theo van Schie
Foto 1,2,3: Theo van Schie
Foto 4,5,6,7,8: Ruud van Middelkoop

NACHTVLINDERS BIJ KASTEEL DE HAAR (RESULTATEN)

#	MACRO-SOORT	AANTAL
1	Blauwrandspanner	1
2	Braamvlinder	1
3	Bruine bandspanner	1
4	Bruine snuituil	1
5	Donkere marmeruil	4
6	Driehoekuil	1
7	Eekhoorn	1
8	Gamma-uil	1
9	Gele agaatspanner	4
10	Gele tijger	4
11	Gerande spanner	5
12	Geringde spikkelspanner	1
13	Gestreepte goudspanner	1
14	Gevlekte zomervlinder	2
15	Gewone spikkelspanner	4
16	Gewone stofuil	10
17	Gewone worteluil	1
18	Glad beertje	1
19	Graswortelvlinder	3
20	Grijze grasuil	1
21	Grijze stipspanner	7
22	Groene dwergspanner	2
23	Groente uil	2
24	Groot avondrood	1
25	Hagedoornvlinder	1
26	Halmuiltje spec	3
27	Hennepnetelspanner	4
28	Houtspaander	1

#	MACRO-SOORT	AANTAL
29	Huismoeder	5
30	Kleine zomervlinder	1
31	Koperuil	1
32	Levervlek	1
33	Ligusterpijlstaart	2
34	Lijnsnuituil	3
35	Maanuiltje	1
36	Meldevlinder	4
37	Paardenbloemspanner	1
38	Peper en zoutvlinder	2
39	Peppel-orvlinder	1
40	Perzikkruiduil	1
41	Puntige zomerspanner	4
42	Ringspikkelspanner	4
43	Schimmelspanner	1
44	Snuitvlinder	1
45	Splinterstreep	1
46	Stompvleugelgrasuil	1
47	Stro-uiltje	3
48	Taxusspikkelspanner	3
49	Volgeling	1
50	Vuursteenvlinder	1
51	Wapendrager	1
52	Witte grijsbandspanner	1
53	Witte schaduwspanner	3
54	Witte tijger	1
55	Zwarte-c-uil	1
56	Zwartkamdwergspanner	1

#	MICRO-SOORT	AANTAL
1	Beukenspiegelmot	1
2	Bramenbladroller	4
3	Brandnetelbladroller	4
4	Brandnetelmot	2
5	Eikenlichtmot	2
6	Geelbandlangsprietmot	1
7	Gevlamde bladroller	>35
8	Gewone grasmot	6
9	Groene eikenbladroller	10
10	Grote witvlakbladroller	1
11	Rietsnuitmot	1
12	Spikkelbladroller spec.	3
13	Stipjesbladroller	2
14	Waterleliemot	2
15	Zonnesproetbladroller	>20
16	Zwartbruine vlakjesmot	7

N G K

MAANDELIJKSE ZWANEN- EN GANZENTELLINGEN

Zaterdag 12 oktober startte de maandelijkse zwanen- en ganzentellingen.

Helaas weinig tijd op deze zaterdag, maar op zondagmorgen kletterde het van de regen en zondagmiddag was de regen nog steeds spelbreker. Maandagmorgen dan maar, 2 dagen afwijking door slecht weer is toegestaan.

Toen ik de deur uitstapte, zag ik dat de straat blank stond van het regenwater.

Het zal wel niks worden dacht ik, maar dat was een vergissing.

In de Spengense polder viel het aantal vogels een beetje tegen met als resultaat maar 13 Knobbelswanen en 3 Zilverreigers.

Op de Portengense Zuwe waren 300 Grauwe ganzen, 2 Zilverreigers en 10 Knobbelswanen.

Op naar de Grote Heicopdijk bij Kortrijk, op de oude gemeentegrens van Kockengen en Breukelen, de mooiste plaats om vogels te bekijken. Daar heb ik genoten van o.a. Aalscholvers, Kuitenden, Slobeenden, Kieviten, Wintertalingen en Smienten.

Totaal telde ik in mijn telgebied van Ir. Enschedeweg tot Oud Aa, van Boterwal tot N401:

SOORT	AANTAL
Grauwe Ganzen	559
Knobbelswanen	42
Grote Zilverreigers	8
Blauwe Reigers	3
DOORGEGEVEN AAN SOVON	612

Het was weer een mooie teldag met een polder vol water.

De volgende teldagen zijn 16 november, 14 december, 18 januari, 15 februari, 15 maart en 12 april.

Wil je eens mee, neem dan contact op met [Paul Vlaanderen](#).

Tekst en Foto's: Paul Vlaanderen

NATUURGROEP KOCKENGEN — NAJAAR 2013

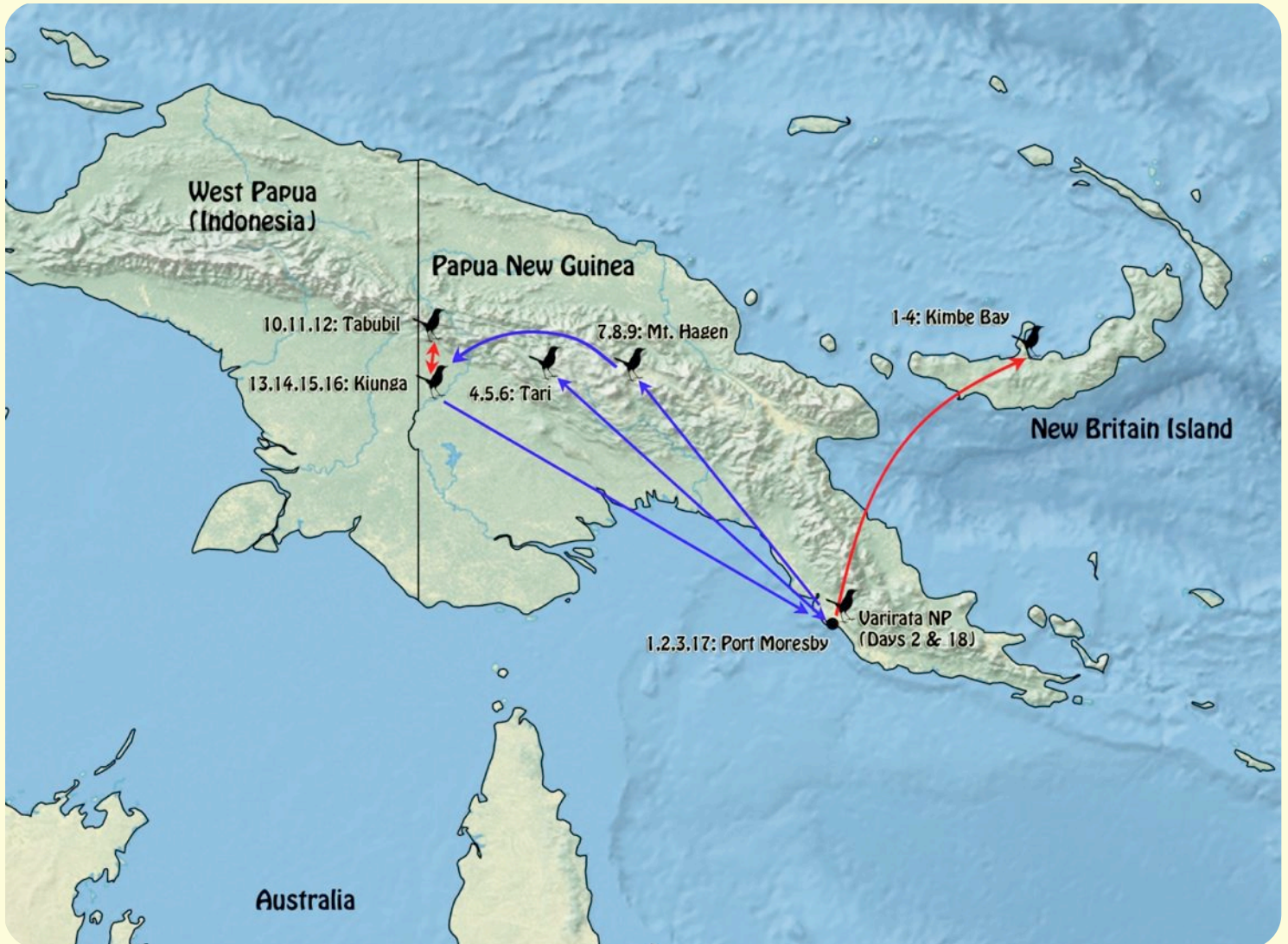
IMPRESSIE MIDZOMERAVONDWANDELING 21 JUNI

DAT WIL JE NIET MISSEN

BIRDING PAPUA NEW GUINEA

Minstens één maal per jaar gaan een aantal Kockenezen op reis naar een bestemming, waar veel vogels te zien zijn. Dit keer zijn Hans Geuze, Ries Samsom, Bram en Ria Paardenkooper naar Papua New Guinea geweest van 9 augustus tot 3 september. Deze reis werd aangeboden door Rockjumper, een reisorganisatie uit Zuid-Afrika, die vooral vogelreizen organiseert met kleine internationale gezelschappen, meestal 8 man groot.

Papua New Guinea is een zelfstandig land, voorheen een kolonie van Australië. West-Papua was voorheen een kolonie van Nederland.

De reis begon in de hoofdstad Port Moresby. Vanuit de stad was het mogelijk korte tours te maken in het daar droge binnenland. De eerste paradijsvogels waren daar al te zien.

Deze vogels hebben vaste plaatsen, waar ze de vrouwtjes proberen te verleiden. ➤

Raggiana Bird of Paradise
Foto: Nigel Voaden

... BIRDING PAPUA NEW GUINEA

➤ Volgende bestemming is in het binnenland, de Tari Valley. In de tuinen van een lodge was een fruitboom aanwezig waar veel vogels op af kwamen, waaronder weer andere soorten Paradijsvogels.

In de hogere streken komen ook de zogenaamde Great Woodswallows voor:

Great Woodswallow,
Foto: Adam Riley

Volgende bestemming is de omgeving van Mount Hagen. Prachtig gelegen lodge, waar men een soort voedertafel heeft gemaakt met vers fruit, dat weer andere soorten lokt.

Mannetje Brown Sicklebill
Foto: Bram Paardenkooper

Brehm's Tiger Parrot
Foto: Bram Paardenkooper

Crested Berrypecker
Foto: Bram Paardenkooper

Volgende stop is een plaats langs de grens met West Papua. Ook hier weer nieuwe soorten Paradijsvogels en vele andere vogels. Overnacht langs de rivier in een soort kamp. Ook apart.

Langs de rivier prachtige vogels te zien zoals de Southern Crowned Pigeon.

Southern Crowned Pigeon
Foto: Adam Riley

Laatste bestemming was het grote eiland New Britain. Ook hier weer veel nieuwe soorten, maar geen Paradijsvogels. Op de vele kleine eilandjes voor de kust komen de mooiste vogels voor:

Op Papua New Guinea zagen wij ongeveer 300 soorten vogels en op New Britain nog eens 70.

Ries Samsom, Bram Paardenkooper en
Hans Geuze "welke vogel was dat nu?"
Foto: Ria Paardenkooper

Wij zouden maximaal 22 soorten Paradijsvogels kunnen zien in het te bezoeken gebied. Wij zagen er 20!

Nicobar Pigeon
Foto: Adam Riley

Prima vertoeven hier overigens
Foto: Bram Paardenkooper

Tekst: Bram Paardenkooper
Foto's: zie bijschrijvingen

23 NOVEMBER: EXCURSIE OOSTVAARDERSPLASSEN

Wellicht heeft u de bioscoopfilm De Nieuwe Wildernis al gezien. Maar het is toch vele malen leuker om de wildernis in het echt te aanschouwen. Deze unieke kans krijgt u via de Natuurgroep. Op **zaterdag 23 november** houden we weer onze traditionele excursie naar de Oostvaardersplassen. Daar valt altijd een hoop te zien en te beleven. Dit mag je gewoon niet missen.

De Oostvaardersplassen is een uniek natuurgebied dat ligt in de Flevopolders, nabij Lelystad. Het is een ongerept moerasgebied met plassen, wuivende rietvelden en wilgenbossen, afgewisseld met ruige graslanden. Het gebied is niet alleen uniek voor Nederland, maar voor heel Europa. Duizenden jaren geleden

zag ons hele land er zo uit. Om te voorkomen dat het gebied met bomen zou dichtgroeien, heeft Staatsbosbeheer er wilde Heckrunderen, Konikpaarden en edelherten naartoe gebracht. Met elkaar leven deze dieren hier een natuurlijk leven in een gebied, waar de natuur het voor het zeggen heeft.

We bezoeken verschillende observatieplekken en -hutten, waar we de vogels en wilde dieren goed kunnen bekijken en we gaan ook even kijken in het

nieuwe bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer (ook voor de koffie/thee!).

We rekenen onder meer op waarnemingen van de zeldzame Zeearend (heeft er ook dit jaar weer gebroed), Ruigpootbuiser, Zilverreigers, Roerdomp, Klapekster, Baardmannetjes en natuurlijk veel, heel veel ganzen. Maar ook het zien van de duizenden wilde Heckrunderen, Konikpaarden en Edelherten is een bijzondere belevenis. En misschien zien we de Vos ook nog rond-scharren.

Planning

Datum: 23 november

Vertrek: 8:00 uur bij de rustende boer (supermarkt)

Terug: ± 15:00 ~ 16:00 uur

Ook kinderen zijn van harte welkom.

Zelf Meenemen

- regenkleding (afhankelijk van de weersverwachting)
- waterdichte wandelschoenen of laarzen
- een verrekijker en vogelboek als je die hebt
- brood en drinken voor tussen de middag

Opgeven

Opgeven kan bij [Gerard van Zuijlen](#).

ZWARTE STERNS IN HET POLDERRESERVAAT KOCKENGEN

Het gereedmaken van de nieuwe vlotjes

Het voorjaar van 2013 was koud, de zwarte sterns waren dit jaar dan ook niet zo vroeg terug in onze omgeving. Tijdens het uitleggen van de broedvlotjes op 4 mei in het Polderreservaat vloog er al wel een groepje van 8 zwarte sterns over. Maar het zou nog tot 14 mei duren, voordat de eerste zwarte sterns op de vlotjes werden gezien. En de eerste eieren werden dit jaar gelegd op 18 mei, gemiddeld een week later dan voorgaande jaren: in 2011 het eerste ei op 8 mei en in 2012 op 11 mei.

Dit jaar zijn er nieuwe vlotjes uitgelegd die via de Agrarische Natuur Vereniging De Utrechtse Venen zijn verkregen en bij Landschapsbeheer Zuid-Holland in Gouderak zijn opgehaald. Deze nieuwe broedvlotjes zijn gemaakt van kunststofplaat (isolatiemateriaal), omkleed met jutedoek dat is vastgeklemd met latjes.

Voor het uitleggen worden de broedvlotjes bedekt met omgekeerde graszoden en wat modder en resten van waterplanten. Onderaan de vlotjes zit een touw met een steen om wegdrijven te voorkomen. In het Polderreservaat worden jaarlijks 20 broedvlotjes uitgelegd, verdeeld over twee sloten.

Op 22 mei waren bijna alle vlotjes bezet en was het druk met zwarte sterns die de laatste plekjes in de kolonie probeerden te bezetten. Een paar dagen later lijkt alles verdeeld, het is rus-

tig in de kolonie, alle 20 broedvlotjes zijn bezet en de zwarte sterns zitten te broeden. De broedduur bedraagt 21 dagen, een compleet legsel bestaat uit 3 eieren. Het is nog koud eind mei/begin juni, als de sterns zitten te broeden. Op 3 juni staat er een felle Noordenwind en is het in de avond maar 11 graden.

Door de zwarte sterns intensief te volgen en van elk nest zo nauwkeurig mogelijk de startdatum van het legsel te bepalen, kan ook het moment waarop de kuikens uitkomen berekend worden.

Alle vlotjes bezet

Na 21 dagen broeden zijn tussen 9 en 14 juni alle eieren uitgekomen en begint voor de zwarte sterns een intensieve periode van de jongen warm houden, prooi verzamelen en vijanden verjagen. In de eerste week na uitkomen zijn de kuikens nog kwetsbaar en is het weer een zeer bepalende factor voor het broedsucces. Op 14 juni worden er in totaal 41 kuikens in de kolonie geteld. Door de aanhoudend koude wind is ➤

Broedende zwarte stern

... ZWARTE STERNS IN HET POLDERRESERVAAT KOCKENGEN

KOLONIE POLDERRESERVAAT KOCKENGEN	2013	2012	2011	2010	2009
AANTAL LEGSELS	21	38	20	17	19
AANTAL UITGEVLOGEN JONGEN	19	6	17	12	33
GEMIDDELDE BROEDRESULTAAT	0,9	0,16	0,85	0,7	1,7

➤er veel uitval; 18 juni: 33 kuikens, 24 juni: 25 kuikens.

De koude (wind) zorgt er voor dat er minder prooiaanbod is (insecten) en de kuikens verliezen meer warmte.

Eind juni verbetert het weer en daarmee ook het prooiaanbod, naast de visjes worden er steeds meer libellenlarven en later ook volwassen libellen gevangen en aan de jongen gevoerd. Rond de 16 – 18 dagen oud zijn de jongen volgroeid en vliegvlug. De meeste jonge zwarte sterns vertrekken meestal direct met hun ouders naar elders, waarschijnlijk naar het IJsselmeer om daar “op te vetten” voor de trek naar

Afrika. Andere blijven nog een paar dagen rondhangen in het Polderreservaat en vertrekken dan ook.

Op 2 juli zijn er nog 10 vliegvlugge jongen in de kolonie aanwezig, op 9 juli zijn er nog 5 jongen en een paar dagen later, op 15 juli, zijn alle zwarte sterns weer verdwenen.

Op een broedvlotje heeft een paar zwarte sterns een tweede legsel gestart (27 juni), nadat het eerste legsel kort na het uitkomen van de eieren verloren was gegaan. Dit tweede legsel is echter vroegtijdig verlaten (15 juli). In totaal waren er 9 legsels die verloren zijn gegaan kort nadat de jongen waren

uitgekomen. Van de overige legsels zijn 1 tot maximaal 2 jongen uitgevlogen. Dit jaar is er geen enkel legsel compleet (met 3 jongen) groot geworden.

In 2013 zijn er in het Polderreservaat in totaal 19 jonge zwarte sterns uitgevlogen. Op de 21 legsels geeft dit een gemiddeld broedresultaat van 0,9 jong per legsel. En dat is iets boven het gemiddelde van dit jaar in de Utrechtse Venen (0,8).

Vissende jonge Zwarte Stern

Tekst: Theo van Schie
Foto vissende zwarte stern: Hayo Baan
Overige foto's: Theo van Schie

GEZOCHT: OUDE FOTO'S EN VERHALEN VAN NGK ACTIVITEITEN

In 2014 bestaat de Natuurgroep Kockengen 40 jaar, een jubileum waar we in het komende jaar uiteraard veel aandacht aan gaan besteden.

In de zomer van 2014 willen we o.a. een speciale jubileumeditie van onze Nieuwsbrief uitbrengen geheel gewijd aan onze activiteiten over de afgelopen 40 jaar.

In april 1974 startte de Natuurgroep Kockengen haar activiteiten. Via een huis-aan-huisbrief werden de inwoners van Kockengen opgeroepen om mee te helpen een natuurvereniging op te richten en uitgenodigd om deel te nemen aan een natuurexcursie. Dit werd een succes en op deze eerste NGK-excursie kwam een grote groep inwoners van Kockengen af.

Na deze eerste activiteit volgde er meer, veel meer: de natuurwerkdagen, natuurkampen, aanleg van het Polderreservaat, fietstochten, vaarexcursies, lezingavonden, boomfeestdagen voor de basisscholen, cursussen, etc. We denken dat nog veel informatie en beeldmateriaal van de eerste jaren aanwezig is bij de leden van onze vereniging.

Bij deze doen we een oproep naar iedereen om oude foto's ter beschikking te stellen en persoonlijke verhalen aan te leveren voor de jubileumeditie van de NGK nieuwsbrief. Ook zijn we op zoek naar oude NGK verenigingsbladen.

Oude foto's en dia's van de NGK activiteiten en oude verenigingsbladen kunnen we scannen en zo digitaal verwerken en opslaan in ons archief. De originelen krijgt u uiteraard weer retour.

Heeft u voor ons interessant materiaal of wilt u een persoonlijk verhaal over NGK aan ons kwijt, meld dit bij [archief NGK](#) of neem contact op met [Theo van Schie](#)

Tekst: Theo van Schie
Foto: Paul Vlaanderen

NATUURGROEP KOCKENGEN
NAJAAR 2013

De Natuurgroep Kockengen organiseert maandelijks een zgn. natuur-ommetje voor de jeugd.

Tijdens een natuur-ommetje kijken we naar de natuur en het landschap in onze eigen omgeving. De deelnemers leren vogels en planten herkennen en komen meer te weten over de geschiedenis van het landschap.

In de afgelopen zomermaanden zijn we naar heel verschillende gebieden geweest en hebben we weer veel gezien.

Roeien door de regen
Foto: Theo van Schie

Op zaterdag 15 juni vertrokken we met 11 deelnemers naar het dorp Noorden voor een roei-excursie over de Nieuwkoopse Plassen. De weersverwachtingen waren redelijk, er was een regenfront in aantocht, maar daarna zou het zonnig worden. Met drie roeiboten vertrokken we uit Noorden, gewapend met verrekijkers, regenpakken en paraplu's en voldoende proviand (er

"Bomen" door de smalle slootjes
Foto: Theo van Schie

gaan hele koelboxen mee!). Als snel varen we tussen de rietlanden door en horen en zien we overal vogels, zoals kleine karekiet, rietgors, bruine kiekendieven, zwarte sterns en komen we langs een broedkolonie met kokmeeuwen. Door de verrekijkers kunnen we

de kuikens op de nesten zien staan. De voorspelde regen komt voorbij, kort maar hevig, maar we zijn er goed op

Aanlegplaats bij uitkijktoren De Haeck
Foto: Theo van Schie

voorbereid. Na de regen klaar het op en wordt het een prachtige dag. We varen naar de uitkijktoren aan de Hollandse Kade bij natuurgebiedje De Haeck. Naast de vogels is er aandacht voor de vele oeverplanten die op dat moment in bloei staan. We zien o.a. watermunt, gevlekte rietorchis, gele lis, wateraardbei en het veenpluis.

Gevlekte rietorchis in de oever
Foto: Theo van Schie

Zaterdag 13 juli gaat het natuur-ommetje weer richting Noorden. Achter de Noordse Buurt ligt het natuurontwikkelingsgebied de Groene Jonker, een moerasgebied dat bekend is om zijn vogelrijkdom. Met 7 deelnemers vertrekken we op een rustige, zonnige zaterdag richting de Groene Jonker.

In het riet ontdekken we diverse soorten vogels: de rietgors en rietzanger laten zich zien en horen. In de ondiepe plassen zien we nog een groepje kemp-hanen, nog op doortrek, die broeden hier waarschijnlijk niet. Heel bijzonder was de waarneming van een waterral met jongen. Door de telescoop waren de zwarte kuikens heel goed te zien. ➤

...NATUUR-OMMETJES

➤ De werkgroep nestkasten van de NGK heeft een flink aantal nestkasten in beheer in de wijde omgeving van Kockengen.

In het broedseizoen worden de kasten door leden van de werkgroep gecontroleerd en als er jonge vogels zijn, wordt geprobeerd om deze te laten ringen.

Op zaterdag 24 augustus werd in de omgeving van Kockengen een nest van 4 jonge kerkuilen geringd. De "vaste" deelnemers van de natuur-ommetjes waren uitgenodigd om bij deze speciale activiteit aanwezig te zijn.

Esmee Boekeloo met een kerkuil
Foto: Freer Boekeloo

Tijdens het ringen was er gelegenheid om de kerkuilen eens van dichtbij te zien en werd door vogelringer en uilenonderzoeker Marc van Leeuwen meer verteld over het verborgen leven van deze bijzondere vogels.

Wegen van de Kerkuil
Foto: Freer Boekeloo

Ringen van de Kerkuil
Foto: Freer Boekeloo

De kerkuil is een echte nachtvoegel die alleen in het donker actief is en daarom vrijwel nooit wordt waargenomen.

Op zaterdag 21 september stond een excursie naar het gebied De Wa-verhoek op het programma. Een gebiedje vlakbij de Vinkeveense Plassen en De Botshol met riet- en graslandjes, open water en modderbanken met plas-dras. In deze tijd van het jaar verblijven er honderden ganzen en eenden in diverse soorten. Naast de vele grauwe ganzen zagen de 8 deelnemers wintertaling, slobbeend, kuifeend, bergeend en een zwarte zwaan. Ook de eerste groepen met overwinterende smienten werden gespot.

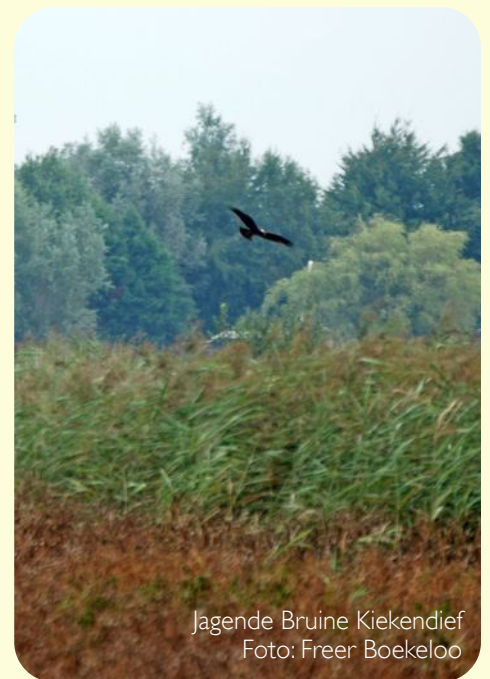

Groep opvliegende Gauwe Ganzen
Foto: Freer Boekeloo

Naast deze watervogels werd er een bruine kiekendief gezien die een mooie demonstratie gaf van zijn jachtvlucht

boven het gebied. En er was nog een groepje lepelaars in het gebied aanwezig, die nog niet vertrokken waren naar het zuiden.

De komende maanden staan er weer natuur-ommetjes gepland in Kockengen en directe omgeving. Jeugd en hun ouders en andere belangstellende zijn weer van harte welkom. Kijk voor meer informatie in de agenda op de website van de Natuurgroep Kockengen of informeer bij [Ben van der Horst](#).

Jagende Bruine Kiekendief
Foto: Freer Boekeloo

Tekst: Theo van Schie
Foto's: zie bijschriften

MOERASKARTELBLAD IN HET POLDERRESERVAAT

Op vrijdag 13 september 2013 vond ik in het Polderreservaat in Kockengen een polletje bloeiend moeraskartelblad (*Pedicularis palustris*). Als je goed naar de foto kijkt, begrijp je waarom de plant deze naam heeft.

Deze halfparasiet (een tweejarige plant) maakt eerst een wortelrozet en bloeit normaal in het voorjaar en voorzomer. De najaarsbloei vorm komt alleen voor in gebieden, die in de winter enige maanden blank staan. Deze plant, die in de nazomer bloeit, komt in de omgeving van Utrecht voor; waarna het zaad nog hetzelfde seizoen kiemt en de jonge planten na overwintering de volgende zomer bloeien. De levenscyclus wordt in dit geval dus precies een jaar.

Wel heel bijzonder dat dit plantje in het Polderreservaat voorkomt op een plaats die vaak blank staat.

Tekst en Foto's: Paul Vlaanderen

WATERVOGELTELLINGEN VAN SOVON

Sovon Vogelonderzoek Nederland volgt de ontwikkelingen van alle in het wild voorkomende vogelsoorten in Nederland op de voet. Dit gebeurt door middel van signalerend onderzoek (monitoring) en door uitvoering van veld- en bureaustudies, die bijdragen aan het verklaren van de gesignaleerde ontwikkelingen (verklarend onderzoek).

Duizenden vrijwilligers tellen het hele jaar door vogels. Zij dragen zo bij aan het onderzoek naar de vogelstand. Op basis van de telgegevens die in de verschillende meetnetten worden verzameld, weet Sovon welke vogels voor of juist achteruit gaan in aantal. Dit biedt een wetenschappelijke basis voor het natuurbeleid en -beheer in Nederland. De belangrijkste resultaten presenteert Sovon jaarlijks in de Vogelbalans.

Er zijn tellingen in alle seizoenen van het jaar, die veel of weinig tijd kosten, en waarvoor meer of minder vogelkennis en ervaring zijn vereist.

Bij de Natuurgroep Kockengen zijn er een flink aantal leden ook actief voor SOVON. Zij tellen in hun eigen gebied rondom Kockengen en dat is erg leuk om te doen. Je kijkt met andere ogen naar het telgebiedje en leert deze daarvoor steeds beter kennen. Ook herken je de vogelsoorten die er voorkomen steeds beter. En soms is er natuurlijk een vreemde eend in de bijt (letterlijk).

De meeste tellers vinden het leuk als er iemand meegaat en meetelt. Ook interesse om een keer te ervaren hoe dit gaat? Op de [Sovon](http://Sovon.nl). website staan de teldata. Stuur een mail naar [Pieter Hielema](mailto:Pieter.Hielema@sovon.nl) en hij koppelt je graag aan een teller.

En er zijn nog vacante telgebieden in de buurt. Ben je enthousiast geworden, dan helpen we je graag om een gebied te kiezen. Neem hiervoor contact op met [Pieter Hielema](mailto:Pieter.Hielema@sovon.nl).

Tekst: Pieter Hielema
Foto: Hayo Baan

NATUURGROEP KOCKENGEN NAJAAR 2013

BIJZONDERE BOMEN IN KOCKENGEN: KORNOELJES

Kenmerken

- bloeit in de zomer met prachtige witte schermbloemen van 18 cm brede pluimen.
- vruchten blauwzwart van 6 mm groot en geliefd bij vogels.
- gebalanceerde groei in etages van korte gebogen karmozijnrode loten met grote hangende bladeren.
- bladeren tot 15 cm, afwisselend geplaatst aan groeiloten.
- de schors is lichtgrijs met lage, kruisende ribbels.

Kornoeljes (geslacht *Cornus*, ca. 40 soorten) hebben meestal tegenover elkaar staande, gaafrandige bladeren met boogvormige zijnerf. Als je een blad voorzichtig breekt, dan vormt het melksap draden die snel verhard en de helften bijeenhouden.

Op de hoek van de Prins Beatrixweg/Prins Bernhardweg staat een Reuzenkornoelje (*Cornus controversa*, hoogte tot 18 m) in een zijtuinje.

Deze vrij zeldzame boom komt uit China en Japan, is in ca. 1880 in Engeland geïntroduceerd en komt hoofdzakelijk voor in grotere tuinen. Er staan ook Reuzenkornoeljes in Breukelen als straatboom op de Schepersweg.

Tekst en Foto's: Paul Vlaanderen

VERSLAG NATUUR-OMMETJE 13 JULI — NATUURGEBIED DE GROENE JONKER

Met 4 volwassenen en 4 jeugdleden vertrokken we om 14.30 uur vanaf de Drie Stammenweg naar dit bijzondere natuurgebied om daar vooral naar vogels te gaan kijken. In deze tijd van het jaar beginnen veel vogels zich al weer voor te bereiden op de verre reis naar het zuiden. Twee jeugdleden kregen een vogelboekje cadeau, omdat ze al een keer eerder waren mee geweest met

een natuurommetje. We hopen dat ze daarmee zelf de vogels gaan bestuderen.

De Groene Jonker is een waterrijk natuurgebied met een grote plas, rietkragen en natte graslanden. Een paradijs voor veel weide-, water- en moerasvogels. Het is nog een jong gebied (in 2007 aangelegd) en is volop in ontwikkeling, maar er worden nu al veel bijzondere vogels gezien.

Het was deze keer eens heerlijk weer tijdens ons natuurommetje. Met veel enthousiasme zijn we het natuurgebiedje doorgelopen. Onderweg deden we leuke waarnemingen, zoals een waterral met jong. Er waren veel kemp-haanmannetjes aanwezig. Sommige deels nog in hun zomerkleed met fraaie kragen. Een kuifeend met jongen zwom er rond. Een kleine plevier liet zich bewonderen door de telescoop.

Het gebied begint steeds meer te verrieten. De rietgors liet zich hierin makkelijk zien. Dit in tegenstelling tot de snor, die we alleen maar hoorden snorren. Ook de rietzanger en kleine karekiet lieten geregeld van zich horen. Een koekoek verraste ons op het pad. In de verte op de plas stond een grote groep lepelaars te rusten. Aan het eind van de route liep een oeverloper te scharrelen langs een slikrandje. Voldaan van de vele leuke waarnemingen (34 soorten) keerden we huiswaarts.

Speuren naar de waterral

Tekst: Gerard van Zuijlen
Foto: Bram Paardenkooper

VOGELS GEZIEN OF GEHOORD TIJDENS HET NATUUROMMETJE

Fuut	Nijlgans	Waterral	Grutto	Visdiefje
Aalscholver	Wilde Eend	Waterhoen	Tureluur	Koekoek
Blauwe Reiger	Slobeend	Meerkoet	Kemphaan	Gierzwaluw
Lepelaar	Krakeend	Scholekster	Oeverloper	Boerenzwaluw
Grauwe Gans	Kuifeend	Kleine Plevier	Kokmeeuw	Huiszwaluw
Bergeend	Fazant	Kievit	Kleine Mantelmeeuw	Rietgors
Kleine Karekiet	Rietzanger	Snor	Witte Kwikstaart	

NATUURGROEP KOCKENGEN — NAJAAR 2013

PLANNING WERKDAGEN EN EXCURSIES 2013—2014

DATUM	LOCATIE	WERKZAAMHEDEN
26 oktober 2013	Natuurommetje op de fiets voor de jeugd (Hollandse kade- Oortjespad e.o.)	-
2 november 2013	Nationale natuurwerkdag (tegenover de Spengense molen)	Wilgen knotten en afzetten hakhout +bezoek aan de molen
23 november 2013	Excursie naar Oostvaardersplassen	-
7 december 2013	Bosje Langs de Enschedeweg	Deel van het hakhout afzetten Overhangende bomen boven sloot snoeien
4 januari 2014	Noordelijke rietlanden	Hakhout afzetten en/of riet maaien
1 februari 2014	Zuidelijke rietlanden	Wilgen knotten en hakhout afzetten en/of riet maaien
1 maart 2014	Noordelijke rietlanden	Laatste werkdag met BBQ Hakhout afzetten en/of riet maaien
15 maart 2014	Reservedag	Reservedag

Foto: Hayo Baan

NATUURGROEP KOCKENGEN — NAJAAR 2013

STALLING GEREEDSCHAPSKAR GEZOCHT

De Natuurgroep is op zoek naar een nieuwe stalling voor onze gereedschapskar. Reden hiervan is dat de boerderij met de huidige stalling op termijn wordt verkocht.

Weet je een geschikte plek (binnen of overkapping), waar de kar eenvoudig opgehaald en weggebracht kan worden, neem dan contact op met [Ben van der Horst](#).

De maten van de kar zijn: 3m x 1,5m x 2m (lxbxh).

NATUURGROEP KOCKENGEN NAJAAR 2013

De jaarlijkse contributie van € 10 of de vriendenbijdrage van € 20 per jaar wordt in januari van elk jaar door de Natuurgroep automatisch van je bankrekening geïncasseerd. Daar waar dit anders afgesproken is neemt de [penningmeester](#) zelf contact met je op.

COLOFON

Voorzitter

Pieter Hielema, Purperreiger 11, tel. 0346 - 240211
pieter.hielema@natuurgroepkockengen.nl

Secretaris

Ben van der Horst, Zwanebloem 5, tel. 0346 – 241185,
ben.van.der.horst@natuurgroepkockengen.nl

Penningmeester

Bram Paardenkooper, Wagendijk 39, tel. 0346 – 241872,
bram.paardenkooper@natuurgroepkockengen.nl

Algemeen Bestuurslid

Theo van Schie, Kon. Julianaweg 7, tel. 0346 – 241060
theo.van.schie@natuurgroepkockengen.nl

Paul Vlaanderen, Pr. Bernhardweg 11, tel. 0346 - 241617
paul.vlaanderen@natuurgroepkockengen.nl

Gerard van Zuijlen, Heicop 7, tel. 0346 - 576147
gerard.van.zuylen@natuurgroepkockengen.nl

NGK Nieuwsbrief

Hayo Baan, Prins Bernhardweg 14, tel. 06 - 12308489
info@hayobaan.nl – www.hayobaan.nl

